

Врз основ на став (8) на член 182 од Законот за енергетика (Службен весник бр. 96/18) и Закон за изменување и дополнување на Законот за енергетика (Службен весник бр. 236/2022, бр. 96/19, бр. 236/22, бр. 134/24 и бр.147/24), Законот за прибирање и размена на докази и податоци по службена должност (Службен весник бр.73/2013), Уредбата за гаранции за потекло (Службен весник бр. 210/2024), стандардите на Асоцијацијата на тела-издавачи на гаранции за потекло на електрична енергија , Националниот оператор на пазар на електрична енергија – МЕМО ДООЕЛ Скопје донесе

Правила за администрирање на Гаранции за потекло на електрична енергија

Општи одредби

Член 1

- (1) Со овие правила поблиску се пропишуваат техничките и административните аспекти на администрирањето на гаранциите за потекло, во согласност со Законот и Уредбата донесена од Владата, а особено:
- 1) Начинот на регистрација на корисникот во Регистарот на гаранции за потекло;
 - 2) Модел-договорот кој се склучува меѓу операторот на пазарот на електрична енергија и корисникот на Регистарот на гаранции за потекло;
 - 3) Техничките правила за издавање, пренесување и укинување на гаранциите за потекло, како и за водење на Регистарот на гаранции за потекло и
 - 4) Објавувањето на податоци од јавен карактер.
- (2) Овие правила ги дефинираат правата и обврските на корисниците на Регистарот на гаранции за потекло, правата и обврските на телото издавач на гаранции за потекло за одржување на Регистарот на гаранции за потекло, трансфер, пренос, укинување и поништување на гаранциите на потекло, доставата на мерни податоци и обврските за доставување на периодични извештаи за гаранциите на потекло;
- (3) Согласно Законот за Енергетика, Тело издавач на гаранции за потекло за територија на Република Северна Македонија е Операторот на пазар на електрична енергија;
- (4) Република Северна Македонија преставува еден домен;
- (5) Регистарот за гаранции за потекло на македонскиот домен може да се поврзува со регистри од други домени од држави членки на Европската асоцијација на тела за издавање на гаранции за потекло и/или договорна страна со која Република Северна Македонија има потпишан билатерален договор за взаемно признавање на гаранции за потекло;
- (6) Гаранции за потекло се издаваат само за електрична енергија од обновливи извори на енергија произведена од електроцентрали кои се запишани во

Регистарот на електроцентрали кои произведуваат електрична енергија од обновливи извори на енергија кој го води Министерството;

- (7) Снабдувачот и/или трговецот кој продава електрична енергија на потрошувачите може да го докаже учеството или количината на електрична енергија од обновливи извори во енергијата што ја продава со гаранции за потекло.

Дефиниции и поими

Член 2

- (1) Одделни изрази и поими употребувани во овие правила го имаат следното значење:

- 1) **Гаранција за потекло** - е електронски документ чија цел е обезбедување на доказ за потрошувачите дека определен удел или определена количина од електричната енергија е произведена од обновливи извори на енергија (во натамошниот текст: „ГП“);
- 2) **Тело - издавач на гаранции за потекло** - надлежен орган за администрирање на гаранциите за потекло што вклучува нивно издавање, евидентирање на преносот, признавање и укинување или поништување, како и водење на Регистар за гаранции за потекло;
- 3) **Тело - издавач на гаранции за потекло на друга држава** - е орган надлежен за водење на регистар за гаранции за потекло на електричната енергија произведена од обновливи извори на енергија во соодветната држава членка на европската Асоцијација на тела за издавање на гаранции за потекло (AIB) и/или договорна страна со која е потпишан билатерален договор за взаемно признавање на гаранции за потекло;
- 4) **Домен** - Подрачје или географска област каде што се регистрирани електроцентралите за кои се издаваат гаранции за потекло од страна на Тело издавач на гаранции за потекло;
- 5) **Мерни податоци** – се податоци за испорачаната електрична енергија измерена преку пресметковен мерен уред, на начин и под услови утврдени во соодветните мрежни правила донесени од страна на операторот на електропреносниот систем, односно операторот на електродистрибутивниот систем соодветно;
- 6) **AIB - Association of issuing body** - Асоцијација на тела за издавање ГП;
- 7) **EECS Правила – (European energy certification system)** Европски правила и принципи за функционирање на европскиот систем за енергетска сертификација;
- 8) **EIC (Енергетски Идентификационен Код)** - енергетски идентификационен код е единствена ознака на учесникот на европскиот пазар на електрична енергија која ја издава тело назначено за издавање на EIC ознаки;

- 9) **Регистар на ГП** - База на податоци која содржи податоци за сите корисници, издадени, пренесени, укинати или поништени ГП, а управуван од Тело издавач на гаранции за потекло;
- 10) **Корисник на Регистарот** – Производител, Трговец или Снабдувач запишан во Регистарот на ГП;
- 11) **Носител на ГП** - корисник на Регистарот на ГП кој поседува гаранција на потекло и може да ја користи за понатамошна употреба;
- 12) **ОЕПС** - Оператор на електропреносен систем;
- 13) **ОДС** - Оператор на електродистрибутивен систем;
- 14) **ОПЕЕ** - Оператор на пазар на електрична енергија;
- 15) **РКЕ** - Регулаторна комисија за енергетика, водни услуги и услуги за управување со комунален отпад на Република Северна Македонија;
- 16) **Преостанат енергетски микс** – вкупниот годишен енергетски микс на Република Северна Македонија со исклучок на делот кој го покриваат укинатите гаранции за потекло;
- 17) **Министерство** - Министерство за енергетика, рударство и минерални сировини на Република Северна Македонија;
- 18) **Регистар на електроцентрали кои произведуваат енергија од обновливи извори на енергија** - Регистар којшто го води Министерството;
- 19) **AIB EECS FACT SHEET 5** – Табела на примарни извори на енергија и технологии објавени од страна на европската асоцијација на тела за издавање ГП;
- 20) **Договор за користење на Регистарот на гаранции за потекло** – договорот кој се склучува меѓу операторот на пазарот на електрична енергија и корисникот на Регистарот на гаранции за потекло во понатамошниот текст Договор;
- 21) **Трансфер** – пренос, односно увоз или извоз на ГП помеѓу домен на Тело - издавач на гаранции за потекло и домен на Тело - издавач на гаранции за потекло на друга држава.

Регистар за издавање гаранции за потекло

Член 3

- (1) Регистарот за гаранции за потекло се води во електронска форма.
- (2) ОПЕЕ го администрира издавањето, пренесувањето, признавањето, трансферот, укинувањето и поништувањето на гаранциите на потекло преку водење на Регистарот на ГП.

- (3) Во Регистарот на гаранции за потекло на електрична енергија произведена од обновливи извори кој го води ОПЕЕ се евидентираат сите издадени, пренесени, признаени, укинати и поништени гаранции за потекло.

Член 4

- (1) Регистарот на ГП се користи во сите процедури за администрирање на гаранциите на потекло вклучително издавање, трансфер, пренос во македонскиот домен, укинување и поништување на гаранциите за потекло.
- (2) Регистарот на ГП ги содржи следните информации кои се однесуваат на корисничките сметки на корисниците:
- 1) Издадени гаранции за потекло;
 - 2) Увезени гаранции за потекло со податоци за доменот од каде што се увезени;
 - 3) Извезени гаранции за потекло со податоци за доменот каде што се извезуваат;
 - 4) Укинати/искористени гаранции за потекло со податоци за нивното активирање и податоци за корисникот на Регистарот на ГП каде се врши активацијата;
 - 5) Укинати гаранции за потекло на кои им истекол периодот на важност на самата гаранција на потекло;
 - 6) Поништени гаранции за потекло кои се издадени врз основ на погрешни податоци;
- (3) ОПЕЕ ќе ги обезбеди следните податоци за корисниците на Регистарот на ГП:
- 1) Општи податоци за Регистарот на ГП;
 - 2) Контакт податоци на операторите на ОПЕЕ;
 - 3) Информации за законската рамка за администрирање на гаранциите на потекло;
 - 4) Прирачник за користење на Регистарот на ГП;
 - 5) Статистика за ГП;
 - 6) Други поважни информации за користење на Регистарот на ГП.

Член 5

- (1) Регистарот на ГП нема да биде достапен во периодите кога е планирано одржување и додека се работи на воспоставување конекции со регистри од други домени. ОПЕЕ е должно навремено да ги извести корисниците на Регистарот на ГП за секоја планирана недостапност.
- (2) ОПЕЕ ќе ги извести сите корисници на Регистарот на ГП за повторно воспоставување и достапноста на Регистарот на ГП преку својата веб страна.
- (3) ОПЕЕ не одговара за штетите кои би можеле да настанат при недостапност на Регистарот на ГП.

Услови за регистрирање и користење на Регистарот на ГП

Член 6

- (1) Корисниците на Регистарот на ГП го користат Регистарот на ГП преку интернет интерфејс достапен на веб страната на ОПЕЕ.
- (2) Корисниците на Регистарот на ГП можат да отворат корисничка сметка на која можат да регистрираат електроцентрали за кои може да се издаваат гаранции за потекло во македонскиот домен.
- (3) Корисници на Регистарот на ГП може да бидат Производители на електрична енергија, Снабдувачи со електрична енергија и Трговци со електрична енергија за кои е отворена корисничка сметка во Регистарот.

Постапка за регистрација во Регистарот на ГП

Член 7

- (1) Процесот за регистрација во Регистарот на ГП започнува со доставување на барање за регистрација во Регистарот на гаранции за потекло до ОПЕЕ.
- (2) Барањето од став (1) на овој член е во Прилог 1 со потребната документација.

Член 8

- (1) Ако ОПЕЕ утврди дека барањето е нецелосно, во рок од 10 дена од приемот на барањето, го известува барателот и му определува рок од 10 дена да ја доуреди потребната документација
- (2) Ако барателот не ја доуреди потребната документација во рокот определен од став (1) на овој член, ОПЕЕ донесува решение за отфрлање на барањето.
- (3) Против ова Решение барателот има право на приговор до ОПЕЕ, во рок од 8 дена по приемот на Решението. Поднесениот приговор задолжително содржи детално образложение за причините поради кои барателот не се согласува со донесеното Решение од ОПЕЕ, придружено со прилог докази.
- (4) ОПЕЕ во рок од 10 дена одлучува по приговорот со Решение.

Член 9

- (1) Ако ОПЕЕ утврди дека барањето за регистрација во Регистарот на ГП е целосно во рок од 30 дена донесува решение за упис во Регистарот на ГП и го доставува до барателот.
- (2) Врз основа на решението од став (1) на овој член ОПЕЕ и корисникот на Регистарот на ГП потпишуваат Договор за користење на Регистарот на ГП согласно Прилог - Модел на договор за користење на регистарот на ГП, ОПЕЕ отвара нова корисничка сметка и доставува корисничко име и лозинка до корисникот на Регистарот на ГП.
- (3) Договорот за користење на Регистарот за ГП ги уредува:
 - 1) условите за користење на Регистарот на ГП;

- 2) надомест во случај на неправилности во користењето на Регистарот на ГП;
 - 3) исправка на грешка во случај на неправилно издавање ГП;
 - 4) настанување на трошоци за надоместоците дефинирани со закон и подзаконски акти;
 - 5) условите за раскинување на договорот;
 - 6) условите за измени и дополнувања на договорот;
 - 7) право на доверливост на информациите и интелектуална сопственост;
 - 8) периодот за кој договорот е склучен и
 - 9) други договорни обврски помеѓу корисникот на Регистарот на ГП и ОПЕЕ.
- (4) Корисникот на Регистарот на ГП е должен да ги чува во тајност неговото корисничко име и лозинка.
- (5) Корисникот на Регистарот на ГП доставува писмено известување до ОПЕЕ за сите настанати промени во врска со информации за електроцентралите кои се запишани во неговата корисничка сметка, контакт лица и сите други информации кои се релевантни за учество во Регистарот на гаранции за потекло согласно Прилог 1Г Образец Барање за промена на податоците дадени во Барањето за регистрација на електроцентрала.
- (6) По добиеното известување ОПЕЕ ќе ги изврши промените во рок од 10 дена и ќе го извести Корисникот на Регистарот на ГП за извршените промени.

Член 10

- (1) Корисникот на Регистарот на ГП за да регистрира електроцентрала во Регистарот на ГП доставува Барање за регистрирање на електроцентрала во Регистарот на ГП.
- (2) Барањето за регистрирање на електроцентрала во Регистарот на ГП е во Прилог 1А.
- (3) Доколку Корисникот на Регистарот на ГП не е сопственик на електроцентралата или нема право на користење на електроцентралата за која поднесува барање потребно е да достави полномошно заверено на нотар од сопственикот на електроцентралата, Прилог 1А.
- (4) Корисникот на Регистарот на ГП може да има регистрирано повеќе електроцентрали на неговата корисничка сметка.
- (5) Една електроцентрала може да биде регистрирана само кај еден корисник на Регистарот на ГП.
- (6) Корисникот на Регистарот на ГП може да назначи повеќе лица кои ги овластува да го застапуваат и/или спроведуваат активности во Регистарот за ГП во негово име, Прилог 1 Б.

Член 11

- (1) Ако ОПЕЕ утврди дека барањето за регистрација на електроцентрала е нецелосно, во рок од 10 дена од приемот на барањето, го известува барателот и му определува рок од 10 дена да ја доуреди потребната документација.
- (2) Ако барателот не ја доуреди потребната документација во рокот определен од став (1) на овој член, ОПЕЕ донесува решение за отфрлање на барањето.
- (3) Против ова Решение барателот има право на приговор до ОПЕЕ, во рок од 8 дена по приемот на Решението. Поднесениот приговор задолжително содржи детално образложение за причините поради кои барателот не се согласува со донесеното Решение од ОПЕЕ, придружено со прилог докази.
- (4) ОПЕЕ во рок од 10 дена одлучува по приговорот со Решение.

Член 12

- (1) Ако ОПЕЕ утврди дека барањето за регистрација на електроцентрала е целосно во рок од 10 дена донесува решение за регистрација на електроцентралата на корисникот на регистарот на ГП.
- (2) ОПЕЕ ја регистрира електроцентралата во Регистарот на гаранции за потекло со времетраење од 5 години сметано од денот на регистрација.
- (3) Корисникот на Регистарот на ГП има можност и пред истекот на рокот од став (2) на овој член да ја повлече регистрацијата на електроцентралата од неговата корисничка сметка.
- (4) Корисникот на Регистарот на ГП има обврска да изврши продолжување на регистрацијата на неговата електроцентрала во рок од најдоцна 30 денови пред истекот на регистрацијата со доставување на ново Барање за регистрација.

Член 13

- (1) ОПЕЕ ќе ја затвори корисничката сметка на барање на корисникот на Регистарот на ГП во рок од 10 дена од денот на поднесување на Барање за затворање на корисничка сметка во Регистарот на гаранции за потекло пропишано во Прилог 1В.
- (2) ОПЕЕ ќе затвори корисничка сметка на корисник и без доставено барање од став (1) ако тоа е поради промена на законски и подзаконски акти.
- (3) Корисникот на Регистарот на ГП може да побара од ОПЕЕ потврда за затворена сметка во Регистарот на ГП.
- (4) Корисникот на Регистарот на ГП може да врши пренос, трансфер, укинување или поништување на гаранции за потекло се до затворање на корисничката сметка во Регистарот на ГП.
- (5) По затворање на сметката на корисникот на Регистарот на ГП, гаранциите на потекло на тој корисник се укинуваат и се исклучуваат од вкупниот годишен преостанат енергетски микс.

- (6) Корисникот на Регистарот на ГП до затварање на корисничката сметка е должен да ги плати сите доспеани фактури доставени од страна на ОПЕЕ.

Член 14

- (1) Корисникот на Регистарот на ГП има непречен пристап само до неговата корисничка сметка во Регистарот на ГП.
- (2) Корисникот на сметката може да побара од ОПЕЕ да добие листа на сите негови активности за гаранциите на потекло како што се издавање, пренос, трансфер, укинување и поништување како и податоци релевантни за неговата корисничка сметка.

Издавање на гаранции за потекло во Регистарот на ГП

Член 15

- (1) Гаранции за потекло се издаваат на корисник на Регистарот на ГП кој има регистрирано електроцентрали на неговата корисничка сметка.
- (2) Корисникот на Регистарот на ГП доставува Барање за издавање на гаранции за потекло до ОПЕЕ.
- (3) Барањето за издавање на гаранција за потекло може да биде доставено до ОПЕЕ во рок од 3 месеци од последниот ден на производствениот период.
- (4) Согласно типот на регистрираната електроцентрала се доставува Барањето од став (2) на овој член и тоа:
- 1) Барање за Гаранција за потекло на електрична енергија за хидро електроцентрали, ветерни електроцентрали и фотонапонски елетроцентрали, Прилог 2;
 - 2) Барање на Гаранција за потекло на електрична енергија за пумпна акумулациска хидро електроцентрала, Прилог 2А;
 - 3) Барање за Гаранција за потекло на електрична енергија за термоелектроцентрала која користи биомаса или биогаз, Прилог 2Б и Прилог 2В. Во производната декларација, Прилог 2В, се наведуваат податоците за сите користени типови на примарни/влезни ресурси кои се обновливи извори или/и небновливи извори.
- (5) Во состав на барањето од став (2) на овој член корисникот на Регистарот на ГП го определува и начинот на издавање на гаранциите на потекло и тоа:
- 1) Гаранции за потекло на месечно ниво;
 - 2) Гаранции за потекло за период од годината.
- (6) Кон барањето од став (2) на овој член корисникот доставува доказ за уплатен надоместок за издавање на ГП во согласност со тарифникот на ОПЕЕ.
- (7) По поднесеното барање и уплатениот надомест, ОПЕЕ ги обезбедува од ОЕПС или ОДС податоците за вкупно произведената електрична енергија изразена во kWh која барателот ја предал во мрежата, за периодот за кој се бара гаранцијата.
- (8) Доколку ОПЕЕ утврди дека се исполните условите за издавање на ГП во рок од 10 дена од денот на поднесување на барање, му ја издава гаранцијата за потекло на Корисникот на Регистарот на ГП и истата се евидентира во Регистарот на ГП на негова корисничка сметка.

- (9) Ако врз основа на поднесеното барање за издавање на ГП и обезбедената документација и податоци од овој член, ОПЕЕ утврди дека има потреба од дополнителни податоци или појаснувања на податоците, за тоа го известува барателот во рок од 10 дена од денот на приемот на барањето, при што во известувањето ги наведува дополнителните податоци и документи, односно појаснувањата коишто барателот треба да ги достави до ОПЕЕ.
- (10) ОПЕЕ во рок од 10 дена од приемот на дополнителните податоци и документи, односно појаснувањата донесува решение за одбивање на барањето во кое се наведува причината за одбивањето или ја издава гаранцијата за потекло согласно ставот (8) на овој член.
- (11) Против ова Решение барателот има право на приговор до ОПЕЕ, во рок од 8 дена по приемот на Решението. Поднесениот приговор задолжително содржи детално образложение за причините поради кои барателот не се согласува со донесеното Решение од ОПЕЕ, придружено со прилог докази.
- (12) ОПЕЕ во рок од 10 дена одлучува по приговорот со Решение.

Член 16

- (5) По издавањето на гаранциите за потекло корисникот на Регистарот на ГП станува носител на гаранцијата за потекло.
- (6) Периодот на важност на гаранцијата за потекло на електрична енергија изнесува 12 месеци, сметано од денот на кој е произведена последната количина на електрична енергија за наведениот период во Барање за издавање на гаранции за потекло.
- (7) ОПЕЕ согласно барањето издава ГП за секоја произведена единица на електрична енергија со стандардна големина од 1 MWh, произведена од регистрирана електроцентрала за кумулативен период од најмногу шест месеци сметано од денот кога започнало производството за кое се бара ГП.

Член 17

- (1) ОПЕЕ обезбедува да биде издадена само една гаранција за потекло за иста единица на енергија од обновливи извори и да биде земена предвид само еднаш.
- (2) Издавањето на гаранцијата за потекло на корисникот на Регистарот на ГП го извршува ОПЕЕ врз основ на добиени месечни мерни податоци од мерното место на електроцентралата.
- (3) Издавањето на гаранции за потекло во Регистарот на ГП се врши во тековниот месец за произведената електрична енергија од претходниот месец или претходните месеци кога се произведувала електричната енергија за која се бара гаранција.
- (4) Издадената ГП автоматски се ажурира во Регистарот на ГП истата се доделува на Корисникот на Регистарот на ГП.
- (5) По издавањето на гаранцијата на потекло информациите содржани во ГП може да бидат изменети само од страна на ОПЕЕ.
- (6) Корисникот на Регистарот на ГП станува носител на гаранции за потекло и може да изврши проверка, пренос, укинување или поништување на издадените гаранции за потекло.

- (7) Издадените гаранции за потекло ќе останат на корисничката сметка на носителот на гаранции за потекло се додека не бидат укинати, поништени или пренесени на друг корисник на Регистарот на ГП.

Пренос на гаранции на потекло

Член 18

- (1) Гаранцијата за потекло може да се пренесе во текот на нејзината важност од носителот на гаранцијата на друг корисник на Регистарот на ГП, при што периодот на важност на гаранцијата за потекло не се менува.
- (2) Преносот на гаранциите за потекло ја врши носителот на гаранцијата за потекло преку Регистарот за ГП.
- (3) Преносот на Гаранцијата за потекло го одобрува ОПЕЕ во Регистарот за ГП.
- (4) По извршениот пренос корисникот на Регистарот на ГП станува носител на гаранцијата.
- (5) ОПЕЕ нема да издаде изменета гаранција за потекло согласно овој член и нема да ја евидентира промената на носителот во Регистарот на гаранции за потекло, ако при обезбедувањето на податоци и документација добие:
- 1) Известување во електронска форма од Тело – издавач на гаранции за потекло на друга држава дека е започната постапка за признавање на истата гаранција во таа држава;
 - 2) Податоци дека носителот на гаранцијата за потекло е потрошувач на електрична енергија;
 - 3) Податоци дека носителот на гаранцијата за потекло е корисник на Регистарот на гаранции за потекло кој продава електрична енергија на потрошувачи и предметната гаранција претставува доказ за учеството на електричната енергија од обновливи извори во енергијата што ја продава.
- (6) Доколку врз основа на поднесеното барање за пренос на гаранција за потекло и обезбедената документација и податоци од ставовите (2) и (3) на овој член, ОПЕЕ утврди дека се исполнети условите за пренос на гаранцијата за потекло, во рок од 10 дена од денот на поднесувањето на барањето, издава гаранција за потекло во која се наведува новиот носител и ја евидентира промената на носителот во Регистарот на гаранции за потекло.
- (7) Ако врз основа на поднесеното барање за пренос на гаранцијата за потекло и обезбедената документација и податоци од овој член, ОПЕЕ утврди дека има потреба од дополнителни податоци или појаснување на податоците, за тоа го известува барателот во рок од 10 дена од денот на приемот на барањето, при што во известувањето ги наведува дополнителните податоци и документи, односно појаснувањата коишто барателот треба да ги достави до Телото - издавач на гаранции за потекло.

- (8) ОПЕЕ во рок од 10 дена од приемот на дополнителните податоци и документи, односно појаснувањата донесува решение за одбивање на барањето во кое се наведува причината за одбивање или ја пренесува гаранцијата на потекло.
- (9) Против ова Решение барателот има право на приговор до ОПЕЕ, во рок од 8 дена по приемот на Решението. Поднесениот приговор задолжително содржи детално образложение за причините поради кои барателот не се согласува со донесеното Решение од ОПЕЕ, придружено со прилог докази.
- (10) ОПЕЕ во рок од 10 дена одлучува по приговорот со Решение.
- (11) При успешно извршен пренос на ГП, Гаранцијата автоматски ја напушта корисничка сметка на носителот на ГП и се евидентира/додава на корисничка сметка на корисникот на Регистарот на ГП на кого се пренесува ГП.
- (12) При неуспешно извршен пренос на ГП, истата не ја напушта корисничката сметка на носителот на ГП.
- (13) По извршениот трансфер на гаранцијата потекло, корисникот на Регистарот на ГП не може да ја трансферира таа гаранција.
- (14) Пренос на ГП не може да се реализира по истекот на нејзината важност.

Трансфер на гаранции за потекло

Член 19

- (1) Носителот на гаранцијата може да врши трансфер на гаранциите на потекло на корисници на регистри во други домени (извоз).
- (2) Доколку се воочат неправилности на издадената гаранција за потекло во македонскиот регистар, ОПЕЕ во соработка со телото издавач на гаранции за потекло каде била увезена предметна ГП ќе изврши нејзино повлекување.
- (3) Доколку носителот на гаранцијата направил грешка при извоз, на негово барање ОПЕЕ може да изврши враќање предметната ГП на неговата корисничка сметка, во соработка со телото издавач на гаранции за потекло каде била увезена предметна ГП.
- (4) Корисник на Регистарот на ГП може да врши трансфер на гаранции за потекло од носител на гаранции во други домени (увоз). При извршен увоз Гаранцијата за потекло се признава и запишува во македонскиот Регистар на гаранции за потекло, доколку е издадена од Тело – издавач на гаранции за потекло на друга држава која е членка на Европската асоцијација на тела за издавање на гаранции за потекло (AIB) и/или договорна страна со која Република Северна Македонија има потпишан билатерален договор за взаемно признавање на гаранции за потекло, со примена на начелото на реципроцитет.
- (5) При вршење на трансфер на гаранции за потекло, Корисникот на Регистарот на ГП е обврзан да достави доказ за уплатен надомест согласно тарифникот на ОПЕЕ.
- (6) Трансфер на гаранции за потекло се извршува доколку постојат технички можности за трансфер на гаранции за потекло со Регистарот на ГП од другиот домен.

Укинување или поништување на гаранции за потекло

Член 20

- (1) Гаранцијата за потекло се укинува од страна на Телото - издавач на гаранции за потекло со решение и истото се евидентира во Регистарот на ГП доколку гаранцијата за потекло е искористена (активирана) од носителот кој е нејзин краен корисник или истекло периодот на важност на самата гаранција.
- (2) Гаранцијата за потекло се поништува од страна на ОПЕЕ со решение и истото се евидентира во Регистарот на гаранции за потекло во случај на:
 - 1) Добиено известување од Тело – издавач на гаранции за потекло на друга држава дека гаранцијата за потекло е запишана во соодветен регистар на гаранции на другата држава;
 - 2) Издадената гаранција за потекло била издадена врз основа на погрешни податоци наведени во барањето или погрешни податоци за измерената количина на електрична енергија за која се однесувала гаранцијата за потекло;
 - 3) Носителот на гаранцијата за потекло доставил барање за поништување на гаранцијата за потекло.
- (3) Во случаите на поништување на гаранција на потекло од став (2) точка 1 на овој член, ОПЕЕ го известува Телото – издавач на гаранции за потекло на другата држава во чиј регистар на гаранции е запишана предметната гаранција за потекло и носителот на гаранцијата, пред поништувањето на истата.
- (4) Во случаите на поништување на гаранција на потекло од став (2) точка 2 на овој член се спроведува и постапка за суспензија на носителот на ГП од Регистарот на гаранции за потекло уредено во Договорот за регистрација. За време на суспензијата, на суспендираниот носител на ГП не може да му се издаде нова ГП или евидентира пренос на ГП. Суспендираниот носител на ГП може да бара престанок на суспензијата со доставување на доказ дека ги отстранил утврдените неправилности.
- (5) Поништување на гаранцијата за потекло во согласност со став (2) точка 3 од овој член се врши од страна на носителот на гаранцијата во регистарот на ГП.
- (6) Поништувањето на ГП го одобрува ОПЕЕ во Регистарот за ГП.
- (7) Една гаранција на потекло може да се укине или поништи само еднаш во текот на нејзиното важење.
- (8) Гаранциите на потекло се укинуваат согласно став (1) точка 1) за докажување на потеклото на електричната енергија на крајните потрошувачи.
- (9) Носителот на гаранцијата може да добие потврда за укинатите гаранции за потекло преку Регистарот на ГП или тоа да го побара од ОПЕЕ.

Неправилности при издавање, пренос, трансфер укинување или поништување на гаранции за потекло

Член 21

- (1) Во случај на настанување на грешка при издавање или пренос на гаранциите на потекло во македонскиот домен, ОПЕЕ веднаш по отстранување на неправилноста ќе го извести корисникот на Регистарот на ГП и ќе ги повлече гаранциите на потекло од неговата корисничка сметка.
- (2) Во случај на настанување на грешка при трансфер на гаранции за потекло во друг домен, ОПЕЕ ќе го извести телото издавач на гаранции за потекло на друга држава со цел за повлекување на тие гаранции.
- (3) Корисниците на Регистарот на ГП ќе го известат ОПЕЕ писмено или по електронски пат за сите настанати неправилности во Регистарот на ГП.
- (4) ОПЕЕ ќе ги отстрани сите неправилности од Регистарот на ГП за период од 20 дена.

Управување со мерните податоци

Член 22

- (1) Гаранција на потекло може да биде издадена само за електроцентрала која е опремена со мерна опрема која е во согласност со соодветните мрежни правила на ОЕПС и ОДС.
- (2) ОПЕЕ по добиеното барање за издавање гаранции за потекло ги обезбедува од ОЕПС и ОДС соодветните мерни податоци за електроцентралата за која се бара издавање на гаранција на потекло.
- (3) Сопственикот на електроцентралата се обврзува да обезбеди пристап на овластените тела за мерење на електрична енергија до мерните уреди инсталирани во електроцентралата регистрирана во Регистарот на гаранции за потекло.
- (4) Гаранцијата за потекло се издава само еднаш за нето произведената електрична енергија измерена на точката на испорака на преносната, дистрибутивната или затворената дистрибутивна мрежа.
- (5) За пумпни акумулациски хидро електроцентрали нето произведената електрична енергија зависно од локација на инсталираните пресмековни мерни уреди се пресметува со намалување на вкупно произведената електрична енергија со потрошената електрична енергија за пумпање и сопствена потрпшувачка согласно формулата:

$$E_{\text{нето}} = E_{\text{брutto}} - E_{\text{пумп}} * \eta_{\text{р}} + E_{\text{пумп}} * \eta_{\text{р}} * A, \text{ каде:}$$

E_{нето} - Нето произведена електрична енергија од обновливи извори, за кои се издава ГП;

E_{брutto} - Бруто произведена електрична енергија од обновливи извори;

$E_{\text{пумп}}$ – Збир на потрошена електрична енергија за сопствени потреби и потрошена ЕЕ за пумпање, која се отчитува од посебен мерен уред кој ја регистрира потрошувачката на пумпите;

η_p - Коефициент на ефикасност на пумпата (ова не е задолжително, стандардно изнесува 100%);

A - Удел на енергија произведена со помошни процеси изразен во % од вкупното бруто произведената електрична енергија, не е задолжително да се мери и во тој случај $E_{\text{пумп}} * \eta_p * A$ изнесува нула. За пумпни акумулациски хидро електроцентрали податоците потребни за пресметка на нето произведената електрична енергија од обновливи извори на енергија се доставуваат со Образец Барањето за издавање на Гаранција за потекло на електрична енергија, Прилог 2А.

(6) За термоелектроцентралите на биогаз и термоелектроцентралите на биомаса нето произведената електрична енергија може да потекнува од повеќе типови на влезни горива, користени во процесот на согорување при производството на електрична енергија од обновливи извори на енергија.

1) За овој тип на електроцентрали Барателот на ГП задолжително доставува Барање за издавање на ГП ,Прилог 2Б и Производна декларација за секој користен тип на влезно гориво користено за согорување, за период за кој се бара ГП, Прилог 2В;

2) Гаранција за потекло може да биде издадена само за делот од енергијата која е произведена од обновливи извори на енергија. За пресметка на нето произведената ЕЕ од обновливи извори на енергија се користат податоците содржани во Производна декларација и тоа:

- Вредностите за масата на материјалот кој се внесува во производствениот уред во електроцентралата $M_1, M_2 \dots M_n$ за наведениот период за која бара ГП. Влезните енергетски материјали може да бидат во течна и /или цврста состојба. Онаму каде што влезовите енергетски материјали се мешавина од гасови, треба да се користи нивниот волумен наместо нивната маса;
- Вредностите за калориска вредност на секој тип на материјал кој се внесува во производствениот уред во електроцентралата $C_1, C_2 \dots C_n$ за наведениот период за која бара ГП;
- Овие вредности се користат за пресметка на факторот на влезна енергија за одредениот период за кој се бара ГП - L кој се пресметува со формулата;
- Како фактор на влезна енергија за тој влез и тој период, фактор не поголем од L, каде што L е дел од вкупното производство произведено во овој период од релевантниот влез и се пресметува:

$$L = \frac{M_1 * C_1}{(M_1 * C_1) \dots \dots + (M_n * C_n)}$$

Каде:

M_1 - е масата материјалот кој се внесува во производствениот уред во електроцентралата односно, тој е релевантен енергетски влез за наведениот период за која бара ГП;

C_1 - е просечна калориска вредност на релевантниот енергетски влез во електроцентралата во наведениот период за која бара ГП;

M_n - е маса на секој енергетски влез во електроцентралата кој е различен од релевантниот енергетски влез во електроцентралата во наведениот период за која бара ГП;

C_n - е калориска вредност на секој енергетски влез во електроцентралата кој е различен од калориската вредност на релевантниот енергетски влез во електроцентралата, во наведениот период за која бара ГП.

Надоместоци и фактурирање

Член 23

- (1) Согласно Законот за енергетика ОПЕЕ донесува Тарифник за надоместоците за издавање, пренос и признавање на гаранција за потекло.
- (2) Тарифникот е предмет на одобрување од страна на РКЕ.
- (3) ОПЕЕ доставува фактури за извршените услуги до корисниците на Регистарот на ГП изразени во македонски денари. Фактурите се доставуваат по електронски пат.
- (4) Фактурите кои ги издава ОПЕЕ се во согласност со Тарифникот по кој се врши наплата на надоместоци за своите услуги за издавање, пренесување, трансфер, укинување и поништување и Законот со кој се регулира данокот на додадена вредност.
- (5) Рокот на плаќање на доставената фактура е 8 дена сметано од датумот на издавање.
- (6) Доколку корисникот на Регистарот на ГП не изврши плаќање на фактурата во предвидениот рок, од страна на ОПЕЕ ќе биде блокиран во Регистарот на ГП се додека не ги подмири обврските за плаќање по наведената фактура.

Достапност и објавување на податоци од Регистарот на ГП

Член 24

- (1) Податоците од Регистарот на гаранции за потекло се достапни на корисниците на Регистарот на ГП.
- (2) ОПЕЕ му овозможува на носителот на гаранцијата за потекло безбеден, сигурен и непречен пристап и увид во гаранциите на коишто тој е носител, вклучувајќи и историски преглед на неговите поништени, укинати или пренесени гаранции за потекло.
- (3) ОПЕЕ врз основа на податоците од Регистарот на гаранции за потекло на својата веб страна објавува месечни и годишни извештаи за издадените, пренесените, признаените, поништените и укинатите ГП во облик на збирни прегледи, групирани според типот на електроцентрали и видот на обновливите извори на енергија од кој е произведена електричната енергија.

Чување на записи

Член 25

- (1) Целокупната комуникација и сите записи помеѓу ОПЕЕ и корисниците на Регистарот на ГП во врска со нивната регистрација, издавање, пренос, увоз, извоз и поништување ГП треба да се чуваат 10 години.

Преодни и завршни одредби

Член 26

- (1) Во периодот пред целосно членство на ОПЕЕ во AIB - Association of issuing body и поврзување со AiB Hub-от за EECS шемата за електрична енергија, ОПЕЕ издава гаранции за потекло кои ќе се однесуваат за производство на електрична енергија во периодот пред целосното членство и поврзување со AiB Hub-от за EECS шемата за електрична енергија и ќе имаат статус на национални гаранции за потекло.
- (2) Гаранциите на потекло издадени пред целосно членство на ОПЕЕ во AIB - Association of issuing body и поврзување со AiB Hub-от за EECS шемата за електрична енергија нема да може да се извезуваат преку AiB Hub-от за EECS шемата за електрична енергија.
- (3) Издадените гаранции за потекло во периодот после целосно членство на ОПЕЕ во AIB - Association of issuing body и поврзување со AiB Hub-от за EECS шемата за електрична енергија, ќе се однесуваат за производство на електрична енергија во периодот после целосното членство и поврзување со AiB Hub-от за EECS шемата за електрична енергија и ќе имаат статус на EECS гаранции за потекло (EECS-GOs).
- (4) Правилата за администрирање на гаранции за потекло на електрична енергија влегуваат во сила со денот на објавување во “Службен весник на Република Северна Македонија”.